

Hevostoiminnan mahdollisuuksia muistisairaiden kuntoutuksessa

Hevonen osana hyvinvointipalveluja

– seminaari 13.11.2013

Elina Lukumies

<http://www.youtube.com/watch?v=7xDaqy3ba6M>

Muistisairaudet = kansantauti

- Noin 120 000 keskivaikeaa tai vaikeaa muistisairautta sairastavaa
- Uusia tapauksia noin 13 000 vuodessa
- Ikä tärkein riskitekijä
- Noin 10 000 alle 65-vuotiaasta muistisairautta sairastavaa
- Alzheimer yleisin dementiaa aiheuttava muistisairaus

Muistisairauksien hoito

- Parantavaa hoitoa ei ole, varhainen diagnoosi ja lääkityksen aloittaminen hidastavat taudin etenemistä ja laitoshoitoon siirtymistä
- Laitoshoidon Suomessa yleisempää kuin muualla Euroopassa
- Muistisairauksien yhteydessä esiintyy usein ongelmallista käyttäytymistä eli ns. käytösoireita: masennusta, apatiaa, ahdistuneisuutta, levottomuutta, aggressiivisuutta, harhaluuloja
- Käytösoireiden lääkitys haastavaa – lääkkeiden sivuvaikutukset usein samoja kuin muistisairauden oireet
- Psyykenlääkkeiden ylikäyttö arkipäivää

Muistisairauksien lääkkeettömät hoidot

- Lääkkeetön hoito tulisi olla käytösoireiden ensisijainen hoitomuoto (www.kaupahoito.fi)
Lääkkeetön hoito = Hoidon ja hoitoympäristön avulla kompensoidaan puutteita ja tuetaan jäljellä olevaa toimintakykyä
liikunta, musiikki, tanssi, luonnossa oleilu, mikä tahansa toiminta, joka tuo iloa ja antaa mielihyvää, sosiaalipedagoginen hevostoiminta

Horses help comfort seniors with memory problems

http://articles.chicagotribune.com/2009-10-14/news/chi-old-riders-north-zone-14-oct14_1_mchenry-county-community-foundation-horse-memory-loss-or-dementia

Keissi ”Hevosmiehet”

- Kaksi laitoksessa asuvaa, vaikeasti muistisairasta miestä vieraili hevostallilla.
- Miesten päivittäiseen elämään tuotiin hevosiin liittyviä asioita.
- Tallikäynneille osallistuivat miesten kanssa heidän omahoitajansa.
- Vanhainkodissa järjestettiin hevosajelua myös niin, että omaiset pääsivät osallistumaan toimintaan.

Keissi ”Hevosmiehet”

Metodit:

- havainnointi, apuna käytettiin valokuvia
- hoitajia ja omaisia haastateltiin

Mitä havainnoitiin:

- hoitajien ja potilaiden välistä vuorovaikutusta osaston ulkopuolella
- eläimen läsnäolon vaikutusta
- miten vaikutus näkyi jälkeenpäin

[illegible][illegible]

Voitokasta
voimintaa hyvään
arkeistukseen

lyväntekeväisyys
oiminta tarjoaa
Eduskunnan
hevossystävien
seuran jäsenille
hienoja heikää
hevosten ja
evosurheilun
parissa."

1

Keissi ”Hevosmiehet”

Tuloksia:

- Asukkaiden aktiivisuus lisääntyi
- Miehistä löytyi uusia piirteitä, jotka eivät tulleet esille osastolla, mm. huolehtiminen hoitajista
- Hoitajien varmuus lähteä pois tutusta hoitoympäristöstä kasvoi
- Yhteinen kokemus lähensi hoitosuhdetta potilaan ja hoitajan välillä
- Kokemus lähensi huomattavasti yhteyttä omaisiin, valokuvilla erittäin tärkeä merkitys
- Esimerkki herätti innostusta ja uteliaisuutta hoitoyhteisössä sekä sen ulkopuolella
- Kannusti uusiin kokeiluihin

Hevostoiminnan mahdollisuuksia muistisairaiden hoidossa

- Suurimmalla osalla nykyajan vanhuksista positiivisia kokemuksia hevosista
→ muistijälkien vahvistuminen
- Muistisairaus ei vie kykyä tuntea ja kokea asioita, vaikka kyky ilmaista itseään häviäisi
 - Tallin ja hevosen tuoksu, äänimaailma
 - Hevosen lämpö
 - Ympärillä oleva luonto
 - Samanhenkisten ihmisten seura, yhteisöllisyys

Uusista elämyksistä syntyy uusia muistoja

→ uusien muistijälkien syntyminen mahdollista

TÄMÄN PÄIVÄN HEVOSIHMISET – ME!

Huomioi

- Mahdolliset pelkoreaktiot
- Turvallisuus
 - Muistisairaalla aina tuttu hoitaja mukana, yksi hoitaja/hoivattava
 - Vanhuksen tapaturmavakuutus?
 - Talliyrittäjällä kokemusta erityisasiakkaista
 - Älä yliarvioi taitoja, vaikka fyysinen toimintakyky olisi vielä hyvä
 - Kunnolliset varusteet, kengät!

The Ohio State University Colleges of Social Work and Veterinary Medicine

<http://csw.osu.edu/article.cfm?ID=6862>

Tutkimusraportti julkaistaneen Antrozoos:

<http://www.ingentaconnect.com/content/bloomsbury/azoos>

Bergenin yliopisto

- Norjassa käynnistymässä tutkimus hevostoiminnan vaikutuksista muistisairauden varhaisvaiheessa
- Tobba Sudmann
<http://www.eqrn.net/members/16-equine-research-network/members/200-tobba.html>

Linkkejä

- <http://www.eqrn.net/members/16-equine-research-network/members/200-tobba.html>
- <http://csw.osu.edu/article.cfm?ID=6862>
- <http://www.ingentaconnect.com/content/bloomsbury/azoos>
- http://articles.chicagotribune.com/2009-10-14/news/chi-old-riders-north-zone-14-oct14_1_mchenry-county-community-foundation-horse-me
- http://www.takk.fi/takk/kansainvaelisyyss/iccef_2011_konferenssi.html (Work among the elderly – book. Lukumies, E. Social pedagogical horse activity with demented people s. 164-167)
- <http://www.youtube.com/watch?v=7xDaqy3ba6M>
- Leinonen, R-M., 2010. Ihmisen ja hevosen suhteen muuttuminen. Julkaisussa: Suomen maataloustieteellisen seuran julkaisuja no 26. Toim. Anneli Hopponen. 2010.

Kiitos!

